

ARKUSZ EGZAMINACYJNY
ETAP PRAKTYCZNY
EGZAMINU POTWIERDZAJĄCEGO KWALIFIKACJE ZAWODOWE
CZERWIEC 2006

Informacje dla zdającego

1. Materiały egzaminacyjne obejmują: ARKUSZ EGZAMINACYJNY z treścią zadania i dokumentacją, zeszyt ze stroną tytułową KARTA PRACY EGZAMINACYJNEJ oraz KARTĘ OCENY.
2. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny który otrzymałeś, zawiera 8 stron. Sprawdź, czy pozostałe materiały egzaminacyjne są czytelne i nie zawierają błędnie wydrukowanych stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki w materiałach egzaminacyjnych zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego etap praktyczny.
3. Na KARCIE PRACY EGZAMINACYJNEJ:
  - wpisz swoją datę urodzenia,
  - wpisz swój numer PESEL.
4. Na KARCIE OCENY:
  - wpisz swoją datę urodzenia,
  - wpisz swój numer PESEL i zakoduj go,
  - wpisz odczytany z arkusza symbol cyfrowy zawodu,
  - zamaluj kratkę z numerem odpowiadającym numerowi zadania odczytanemu z arkusza.
5. Zapoznaj się z treścią zadania egzaminacyjnego, dokumentacją załączoną do zadania, a następnie przystąp do rozwiązywania zadania. Rozwiązanie obejmuje opracowanie projektu realizacji prac określonych w treści zadania.
6. Zadanie rozwiązuj w zeszycie KARTA PRACY EGZAMINACYJNEJ od razu na czysto. Notatki, pomocnicze obliczenia itp., jeżeli nie należą do pracy, obwiedź linią i oznacz słowem BRUDNOPIS. **Zapisy oznaczone BRUDNOPIS nie będą oceniane.**
7. Po rozwiązaniu zadania ponumeruj strony pracy egzaminacyjnej. Numerowanie rozpocznij od strony, na której jest miejsce do zapisania tytułu pracy. Wszystkie materiały, które załączasz do pracy, opisz swoim numerem PESEL w prawym górnym rogu.
8. Na stronie tytułowej zeszytu KARTA PRACY EGZAMINACYJNEJ wpisz liczbę stron swojej pracy i liczbę sztuk załączonych materiałów.
9. Zeszyt KARTA PRACY EGZAMINACYJNEJ i KARTĘ OCENY przekaz zespołowi nadzorującemu etap praktyczny.

Powodzenia!

Zadanie egzaminacyjne

„Dział projektowania pneumatyki” przyjął zlecenie na wykonanie prac związanych z przygotowaniem do uruchomienia urządzenia pneumatycznego do wytłaczania znaku firmowego.

Urządzenie jest wyposażone w siłownik jednostronnego działania, który przytrzymuje przedmiot z siłą 169 N oraz w siłownik dwustronnego działania tłoczący znak firmowy z siłą 294,5 N.

Siłowniki, elektrozawory i osprzęt są przystosowane do łączenia przewodów pneumatycznych przyłączem G 1/8.

Opracuj projekt realizacji prac związanych z przygotowaniem do uruchomienia urządzenia pneumatycznego do wytłaczania znaku firmowego.

Projekt realizacji prac powinien zawierać:

1. Tytuł pracy egzaminacyjnej, wynikający z treści zadania.
2. Założenia do projektu realizacji prac, czyli dane wynikające z treści zadania i dokumentacji.
3. Wykaz działań związanych z przygotowaniem do uruchomienia urządzenia pneumatycznego do wytłaczania znaku firmowego.
4. Schemat połączeń elementów pneumatycznego układu wykonawczego urządzenia wytłaczającego.
5. Opis działania elementów pneumatycznego układu wykonawczego urządzenia.
6. Program sterujący urządzeniem w języku drabinkowym LD.

Do wykonania zadania wykorzystaj:

Opis działania urządzenia – Załącznik 1

Diagram zmiennych pomocniczych – Załącznik 2

Diagram działania timera - Załącznik 3

Elementy pneumatycznego układu wykonawczego (symbole) – Załącznik 4

Dane techniczne siłowników pneumatycznych - Załącznik 5

Dane techniczne elektrozaworów pneumatycznych - Załącznik 6

Dane techniczne osprzętu pneumatycznego - Załącznik 7

Program sterujący w języku drabinkowym do uzupełnienia (w puste pola należy wpisać odpowiednie zmienne)

Czas przeznaczony na wykonanie zadania wynosi 240 minut.

Opis działania urządzenia

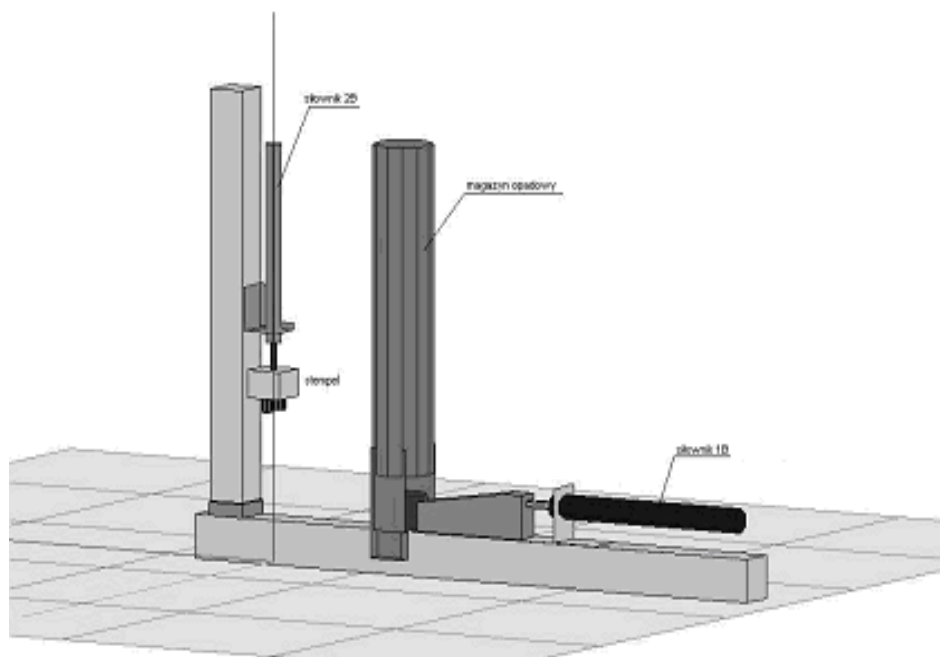
W magazynie opadowym (rys. 1) znajdują się elementy, na których tłoczony będzie znak firmowy. Elementy do tłoczenia przesuwane są przez siłownik 1B pod siłownik 2B. Po przesunięciu przedmiotu pod ten siłownik, stempel zamocowany na jego tłoczysku przesuwana się wolno w dół i wytłacza na powierzchni przedmiotu znak. Tłoczenie znaku odbywa się w czasie 4 s od chwili, gdy tłoczysko siłownika 2B osiągnie dolne skrajne położenie. W czasie tłoczenia znaku firmowego przedmiot przytrzymywany jest przez siłownik 1B. Po zakończeniu procesu tłoczenia oba siłowniki jednocześnie zajmują położenie spoczynkowe.

Urządzenie uruchamiane jest po upływie 2 s, od chwili jednoczesnego wciśnięcia przycisków monostabilnych S1 i S2 umieszczonych na pulpicie operatorskim (rys. 2). Przedmioty z wytłoczonym znakiem firmowym usuwane są ręcznie.

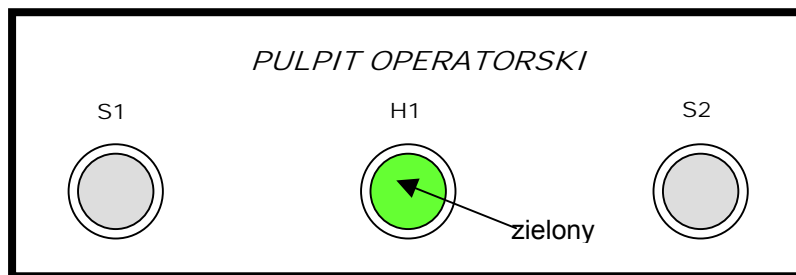
Wykonanie znaku firmowego sygnalizuje zielone światło kontrolki H1 umieszczonej na pulpicie operatorskim (rys. 2). Kontrolka zapala się wtedy, gdy siłowniki 1B oraz 2B znajdują się w położeniu spoczynkowym. Zielone światło tej kontrolki informuje pracownika obsługującego urządzenie o konieczności usunięcia przedmiotu z wytłoczonym znakiem firmowym. Kontrolka gaśnie po zainicjowaniu kolejnego cyklu pracy urządzenia.

Sterownik SIMENS steruje pracą urządzenia, program sterujący pracą urządzenia oparto na języku drabinkowym LD.

Rys 1. Szkic sytuacyjny urządzenia wytłaczającego znak firmowy

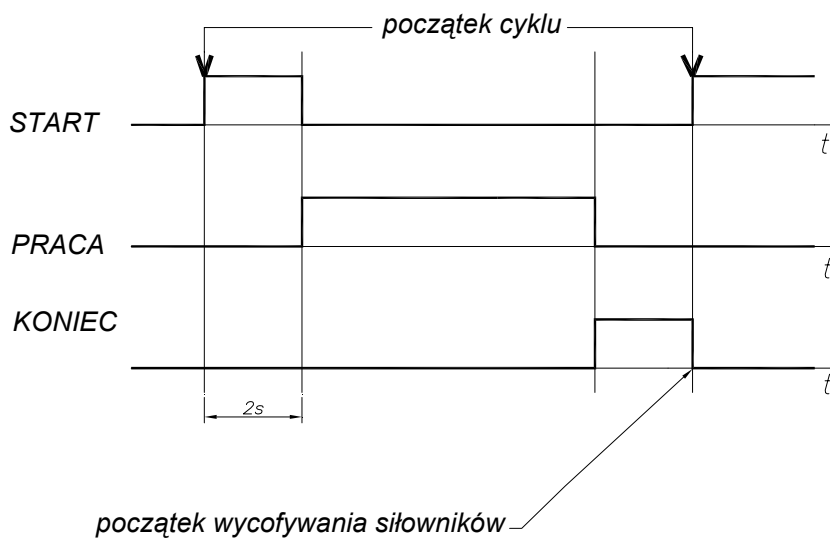

Rys 2. Wygląd pulpitu operatorskiego

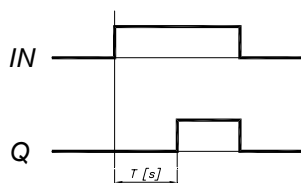
Załącznik 2

Diagram zmiennych pomocniczych

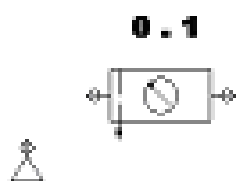
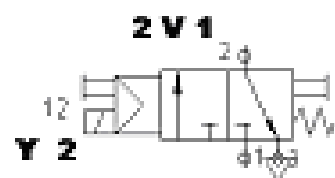
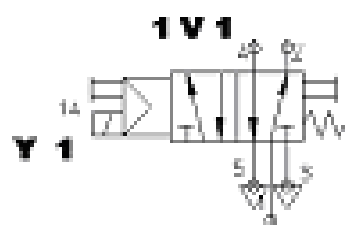
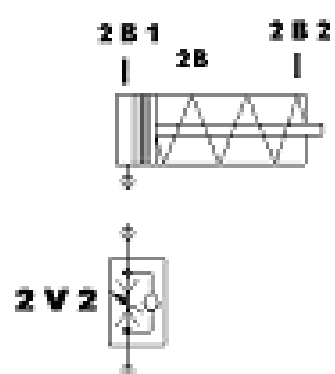
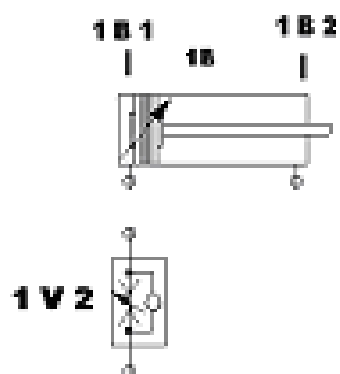

Załącznik 3

Diagram działania timera

Elementy pneumatycznego układu wykonawczego (symbole)

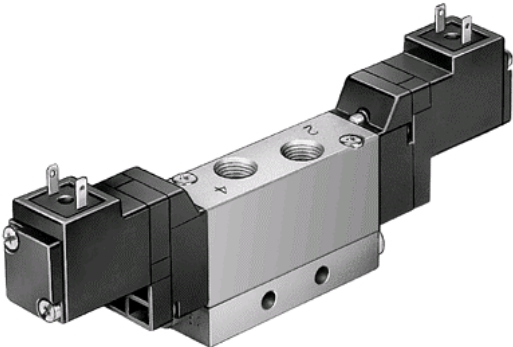
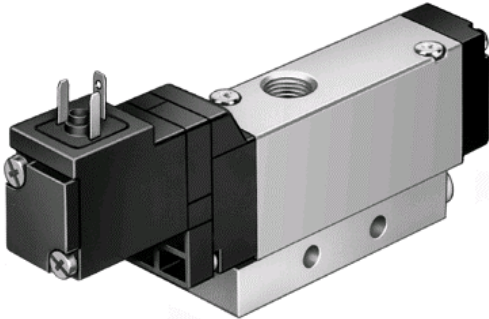

Dane techniczne siłowników pneumatycznych

Typ siłownika	DSN-20-200-PPV	DSNU-25-200-P-A	DSEU-32-200-P-A	ESNU-16-50-P-A	ESNU-20-50-P-A	ESNU-25-50-P-A
CECHA	WARTOŚCI	WARTOŚCI	WARTOŚCI	WARTOŚCI	WARTOŚCI	WARTOŚCI
skok	200 mm	200 mm	200 mm	50 mm	50 mm	50 mm
średnica tłoka	20 mm	25 mm	32 mm	16 mm	20 mm	25 mm
pozycja zabudowy	dowolna	dowolna	dowolna	dowolna	dowolna	dowolna
warianty	jednostronne tłoczyisko	jednostronne tłoczyisko	jednostronne tłoczyisko	jednostronne tłoczyisko	jednostronne tłoczyisko	jednostronne tłoczyisko
ciśnienie robocze	1 – 10 bar	1 – 10 bar	1,5 – 10 bar	1,2 – 10 bar	1 – 10 bar	1 – 10 bar
tryb pracy	dwustronnego działania	dwustronnego działania	dwustronnego działania	jednostronnego działania	jednostronnego działania	jednostronnego działania
medium robocze	osuszone powietrze olejone	osuszone powietrze olejone	osuszone powietrze olejone	osuszone powietrze olejone	osuszone powietrze olejone	osuszone powietrze olejone
siła teoretyczna przy 6 bar - skok powrotny	158,3 N	247,4 N	415 N	-	-	-
siła teoretyczna przy 6 bar –wysuw	188,5 N	294,5 N	483 N	106,5 N	169 N	271 N
sposób montażu	z osprzętem	z osprzętem	z osprzętem	z osprzętem	z osprzętem	z osprzętem
przyłącze pneumatyczne	G 1/8	G 1/8	G 1/8	G 1/8	G 1/8	G 1/8

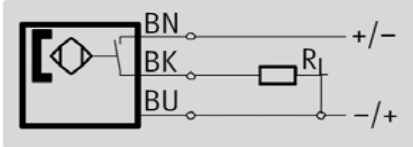
Źródło: Katalog pneumatyki firmy FESTO

Dane techniczne elektrozaworów pneumatycznych

Typ elektrozaworu	JMEBH-5/2-1/8-B	JMEBH-5/2-5,0-B	MEH-5/3-1/8-PB	MOBEH-3/2-1/8-B	MEBH-3/2-5,0-B	MEBH-5/2-1/8-B-110 AC
CECHA	WARTOŚCI	WARTOŚCI	WARTOŚCI	WARTOŚCI	WARTOŚCI	WARTOŚCI
typ uruchomienia	elektryczny	elektryczny	elektryczny	elektryczny	elektryczny	elektryczny
pozycja zabudowy	dowolna	dowolna	dowolna	dowolna	dowolna	dowolna
funkcje zaworu	5/2 bistabilny	5/2 bistabilny	5/3 monostabilny zasilany	3/2 monostabilny	3/2 monostabilny	5/2 monostabilny
ciśnienie robocze	1,5 – 8 bar	1,5 – 8 bar	3 - 8 bar	2,5 – 8 bar	2,5 – 8 bar	2,5 – 8 bar
ciśnienie sterowania	1,5 – 8 bar	1,5 – 8 bar	3 - 8 bar	2,5 – 8 bar	2,5 – 8 bar	2,5 – 8 bar
medium robocze	osuszone, filtrowane i olejone sprężone powietrze	osuszone, filtrowane i olejone sprężone powietrze	osuszone, filtrowane i olejone sprężone powietrze	osuszone i olejone powietrze	osuszone i olejone powietrze	osuszone i olejone powietrze
charakterystyka cewki	24 V DC; 1,5 W	24 V DC; 1,5 W	24 V DC; 1,5 W	24 V DC; 2,5 W	24 V DC; 2,5 W	110 V AC; 50/60 Hz; 2,4 W
przyłącze pneumatyczne	G 1/8	płyta przyłączeniowa	płyta przyłączeniowa	G 1/8	płyta przyłączeniowa	G 1/8

Źródło: Katalog pneumatyki firmy FESTO

Dane techniczne osprzętu pneumatycznego

Zawór dławiący - zwrotny GRLA-1/8-QS-3D		Filtr – regulator ciśnienia LFR-1/8-D-MINI		Wyłącznik zbliżeniowy SMEO-4U-S-LED-24-B	
CECHA	WARTOŚĆ	CECHA	WARTOŚĆ	CECHA	WARTOŚĆ
pozycja zabudowy	dowolna	pozycja zabudowy	pionowa $\pm 5^\circ$	zasada pomiaru	magnetyczny , styk
ciśnienie robocze	0,2 – 10 bar	konstrukcja	filtr – regulator z manometrem	funkcje elementu przełączającego	styk normalnie otwarty
medium robocze	osuszone, filtrowane i olejone sprężone powietrze	zakres regulacji ciśnienia	0,5 – 12 bar	wskaźnik stanu przełączenia	dioda LED, żółta
przyłącze pneumatyczne	G 1/8	ciśnienie wejściowe	1 – 16 bar	napięcie robocze AC	12 – 27 V
		medium robocze	sprężone powietrze	napięcie robocze AD	12 – 27 V
		przyłącze pneumatyczne	G 1/8	maksymalny prąd wyjściowy	500 mA
				maksymalne napięcie wyjściowe połączenia AC	27 V
				maksymalne napięcie wyjściowe połączenia AD	27 V
				wyście dwustanowe	stykowe, dwubiegunowe

Źródło: Katalog pneumatyki firmy FESTO

